

Література

1. Ніколенко Л.М. Поняття та ознаки перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами у господарському судочинстві. *Право України*. 2018. № 7. С. 115-129. URL: https://pravoua.com.ua/ua/store/pravoukr/pravo_2018_7/pravo_2018_7_s9/.
2. Господарський процес: навч. посіб. / В.А. Кройтор, О.В. Синегубов, О.Г. Бортнік та ін.; за заг. ред. проф. В.А. Кройтора; МВС України. Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків. 2020. 328 с.
3. Ухвала Господарського суду міста Києва у справі № 910/7352/19 від 27.04.2021. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96667697>.
4. Господарський процесуальний кодекс України. Документ № 1798-XII. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1992. № 6. Ст. 56. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12/conv#n4004>.
5. Постанова Верховного Суду у складі палати для розгляду справ про банкрутство Касаційного господарського суду у справі № 904/10560/17 від 15 бер. 2023 року. URL: <https://verdictum.ligazakon.net/document/110997948>.

УДК 346.54 (043.2)

Захарова К.О., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівний: Поліщук І.В., старший викладач

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОСЛУГ ПАСАЖИРСЬКОГО АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ ЗАГАЛЬНОГО КОРИСТУВАННЯ

Пріоритетною метою транспортної політики держави є стимулювання розвитку ринку транспортних послуг та входження до міжнародного транспортного ринку. У загальному вигляді ринок транспортних послуг – «це система відносин між перевізниками (експедиторами) та замовниками транспортних послуг, а також іншими учасниками та державою в особі уповноважених органів державної влади з приводу перевезення пасажирів та вантажів як на національному, так і на міжнародному рівні» [1, с. 199-200]. У Законі України «Про автомобільний транспорт» послуги з перевезення пасажирів чи вантажів визначено як «перевезення пасажирів чи вантажів транспортними засобами на договірних умовах із замовником послуги за плату» [2, с. 1]. Згідно з п. 19 Розділу 1 Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, «транспортні послуги – це діяльність, пов’язана із задоволенням потреби населення в перевезеннях автомобільним транспортом» [3].

Основним завданням державного регулювання автомобільного транспорту є створення ринку автомобільних транспортних послуг

шляхом реалізації єдиної економічної, інвестиційної, науково-технічної та соціальної політики. Фінансування діяльності підприємств автомобільного транспорту загального користування здійснюється відповідно до щорічних законів України «Про державний бюджет». Багато підприємств (особливо державних та комунальних) прямо фінансується з Державного бюджету. Саме з цим джерелом пов'язане організаційне, науково-технічне та методичне забезпечення, державне регулювання та контроль, діяльність автомобільного транспорту загального користування.

Особлива увага приділяється автомобільному транспорту у вирішенні проблеми пасажирських перевезень. Законом України «Про автомобільний транспорт», іншими законами та підзаконними актами визначаються вимоги до підприємств-превізників пасажирів, до власне транспортних засобів, встановлюються правила проведення конкурсів щодо отримання дозволу на перевезення пасажирів міськими та міжміськими маршрутами, визначаються умови проведення таких конкурсів та передбачаються вимоги до учасників та зобов'язання переможців та ін.

Регулюючи різні види транспортної діяльності, закон приділяє особливу увагу забезпеченню якості надання послуг з перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування. Основними засобами забезпечення якості на транспорті є ліцензування, стандартизація та сертифікація. Наразі надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів автомобільним та іншим транспортом загального користування підлягає ліцензуванню відповідно до Закону України «Про ліцензування». У пункті 1.4 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом загального користування (крім надання послуг з перевезення пасажирів та їх багажу на таксі) та Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання послуг з перевезення пасажирів та їх багажу на таксі передбачено, що послуги з перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом загального користування - здійснення зареєстрованою в установленому законодавством порядку юридичною, а також фізичною особою - суб'єктом підприємницької діяльності згідно з договором переміщення людей та багажу за допомогою автомобільного транспорту загального користування [4].

Суб'єктами правовідносин на автомобільному транспорті є широке коло юридичних та фізичних осіб, які забезпечують транспортне обслуговування, споживають транспортні послуги, створюють умови для здійснення дорожнього руху. Їх правовий статус має дві складові: одна пов'язана з наданням транспортних послуг (регулюється Законом України «Про автомобільний транспорт», а інша — із участю в дорожньому русі (регулюється Законом України «Про дорожній рух»). Експлуатація

незареєстрованих транспортних засобів або транспортних засобів без державних номерних знаків встановленого зразка забороняється. Якщо такі транспортні засоби експлуатуються, вони можуть бути примусово вилучені. Щодо персоналу автомобільного транспорту загального користування встановлені додаткові вимоги, зокрема: 1) наявність необхідного рівня професійної кваліфікації; 2) забезпечення якісного надання послуг автомобільного транспорту загального користування [5]. Підприємства автомобільного транспорту загального користування мають також забезпечити належну організацію праці та контролю за роботою водіїв автомобільного транспорту, за безпечним виконання водіями транспортної роботи, організацію перевірок режимів їх праці і відпочинку, а також виконання водіями вимог законодавства.

Таким чином, правове регулювання послуг пасажирського автомобільного транспорту загального користування створює організаційні, процесуальні та інформаційні передумови упередження порушень щодо якості та безпеки їх надання, а також засади оперативного та ефективного усунення виявлених недоліків у організації транспортного процесу.

Література

1. Матвеева А.В. Деякі питання правового регулювання ринку транспортних послуг в Україні. *Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого*. 2010. № 1. С. 193-203.
2. Про автомобільний транспорт: Закон України від 5 квіт. 2001 року № 2344-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text>.
3. Правила надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, затверджені постановою КМУ від 18.02.1997 р. № 17 (редакція від 22.06.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176-97-%D0%BF#Text>.
4. Волік В.В. Правове регулювання транспортної діяльності в Україні: навч.- метод. посібник. За заг. ред. док. юр. наук, проф. Шелухіна М.Л. Маріуполь. МДУ. 2020. 195 с.
5. Про дорожній рух: Закон України від 30 черв. 1993 р. № 3353-12 (редакція від 01.01.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text>.